

VILHELMSBORG
FRI FAGSKOLE

Indholdsplan 2024/25
for
KUSTOS Rideakademi
Vilhelmsborg Fri Fagskole

Indhold

Overordnede forhold	3
Skolens mål.....	3
Skolens formål	3
Værdigrundlag	4
Kursustermener.....	4
Skolens elevgruppe.....	4
Skolens medarbejdere.....	4
Undervisningen	5
Pædagogiske principper.....	6
Gøremålsundervisning.....	6
10. klasse	7
Erhvervsklasse	7
De 2 linjefag på skolen.....	7
Hestelinjen:.....	8
Håndværkslinje:	9
Inklusion	11
Ordblinde.....	11
Mentor aftale:	12
Ekskursioner	12
Praktikforløb	12
OSO-opgave i 10. klasse.....	13
Skriftlige prøver	13
Mundtlige prøver.....	13
Uddannelsesvejledning:	13
Slutuge.....	14
Skolens hverdag og beskrivelse af samværet.	14
Aktiviteter:.....	14
Valgfag:	14
Kostskolelivet:.....	14

Fagbeskrivelser til indholdsplanen.	17
Obligatoriske fag for hele skoleåret	17
Beskrivelse af de enkelte fagområder på erhvervsklasse:	17
Beskrivelse af de enkelte fagområder på 10. Klasse.	19
Tilvalgsfag på 10. klasse:.....	27
Konkrete eks på hovedsigtet i undervisningen,livsoplysning, folkeligoplysning og demokratisk dannelse:	29
Konkrete eksempler på hovedsigtets krav angående frihed og folkestyre.	31
Undervisningsområder for lærerne på KUSTOS Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskole	32

Overordnede forhold

Skolens mål

Skolen vil uanset elevernes baggrund, være rammen for en dannelse hos eleven. Med en bred almen karakter vil undervisningen tage afsæt i skoleformens hovedsigte: livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse samt frihed og folkestyre.

Folkelig oplysning er den oplysning, som eleverne skal have for at kunne se, at de hver især er unikke individer, men samtidig få en forståelse for, at samfundets øvrige aktører har samme rettigheder som dem selv, og at alle har krav på respekt og accept, uanset, om der er modstridende meninger eller livsholdninger. Derudover kan undervisningen tage sigte mod at give eleverne en mulighed for at finde et ståsted både politisk og religiøst, så de på længere sigt kan anerkende forskellighed hos mennesker omkring dem.

Livsoplysning er oplysningen til eleverne om forhold i tilværelsen og livet, som ingen, uanset social status, politisk standpunkt eller etnisk oprindelse, kan undgå at komme i berøring med. Det er de levevilkår, som vi alle må acceptere: døden, samspil med andre mennesker og samfundsreglerne, som vi alle er underlagt. Livsoplysning er ikke måleligt eller har et bestemt facit. Det kan kun opnås gennem erfaring i livet og opnås kun ved at forstå omgivelserne og disses indflydelse på ens liv.

Demokratisk dannelse er en af de vigtigste ting, hvis vi ønsker et velfungerende samfund med et frit og åbent demokrati. Her kan vi som lærere på Vilhelmsborg Fri Fagskole forsøge at viderebringe værdifulde oplysninger og erfaringer fra vores eget liv. Uden en demokratisk dannelse er der risiko for at eleverne bliver lokket til udemokratiske eller tvivlsomme religiøse bevægelser. Dermed kan et frit demokratisk samfund udvikle sig til et undertrykkende diktatur.

Skolens formål

Ifølge vedtægterne for den selvejende institution KUSTOS Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskole er skolens formål at drive en grundtvigsk skole inden for rammerne af de gældende regler for efterskoler og private grundskoler og frie kostskoler.

Den frie fagskole tilbyder elever kurser med henblik på elevernes hele menneskelige udvikling og modning samt deres almene opdragelse og uddannelse.

Herudover tilbyder den frie fagskole almene kurser og uddannelse inden for praktiske eller erhvervsrettede fag eller beslægtede erhverv samt efteruddannelseskurser.

Formålet for eleverne samlet er, at de udvikler selvværd og livsglæde, så de får lyst til alene og i fællesskab at tage vare på eget liv, oplever fællesskabet og det sociale samvær som en positiv og vigtig del af tilværelsen og, at de opnår indsigt/færdigheder i kursets fagområder.

Værdigrundlag

Med udgangspunkt i et praktisk og erhvervsrettet perspektiv skal skolens undervisning og kostskoleliv støtte den enkelte elev i at tage ansvar for egen fremtid - i privatlivet, på arbejdspladsen og i samfundet. Gennem praktisk, livsnær og håndgribelig undervisning og kostskoleliv er det skolens formål at:

- give eleverne mulighed for at erhverve livspraktisk og erhvervsrettet viden, færdigheder og erfaringer med henblik på, at de kan deltage aktivt i alle livets facetter.
- udbrede en positiv holdning til praktiske fag og håndværksfag som karrierevej
- forberede eleverne til et aktivt og afbalanceret arbejds- og fritidsliv.
- vække elevernes identitet som individer og samfundsborgere med henblik på, at eleverne kan deltage som aktive medborgere i et moderne samfund.
- give eleverne lyst til og opfordre til at kunne indgå i et fællesskab med en fælles forpligtigelse

Kursusterminer

Skoleåret påbegyndes d. 26/8 - 2024 kl. 13.00 og afsluttes d. 30/6 - 2025 kl. 14.00

Kurset afbrydes d. 24/12 - 2024 til d. 31/1 - 2024 og d. 9/2 - 2025 til d. 15/2 - 2025

Skolens elevgruppe

Skolen optager elever fra de er fyldt 16 år eller har gået 9 år i skole. Der optages på to indgange, Hestelinje og Håndværkerlinje. Eleverne vælger herefter 10. klasse eller erhvervsklassen.

Skolens medarbejdere

KUSTOS Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskole har lejet sig ind på faciliteter på Vilhelmsborg og kan have fælles bygninger og andre fælles områder på matrikel.

Tekniske administrative personale, pedeller og rengørings, kan have ansættelsesforhold både på Vilhelmsborg og på Kustos Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskole.

Det pædagogiske personale består af et til enhver tid passende antal fastansatte lærere, som har forskellige uddannelser sådan, at alle aktiviteter, fag og linjefag kan dækkes ind. Der er

læreruddannede lærere til de boglige fag, men også andre lærere fra andre faggrupper såsom tømrer, kok, staldpersonale og beridere. Som timelærere indenfor hestedelen tilkøbes timer med ekstra kompetente rideundervisere. Derudover forstander.

En liste over skolens ansatte med undervisningsområder findes sidst i indholdsplanen.

Undervisningen

KUSTOS Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskole er en åben skoleform for alle med en bred almen karakter. I kraft af en praktisk-faglig undervisning er skolen det naturlige valg for elever, der lærer godt via en praktisk tilgang. Men også for de elever, der ønsker at starte på en erhvervsuddannelse, men som har behov for at blive parate, er et 10. – 11. klasses kostskolealternativ for de praktisk interesserede elever en god mulighed. Vi arbejder på at gøre eleverne nysgerrige på, hvilke erhvervsfaglige uddannelser der findes, så vi kan lede flere elever ind på erhvervsskolerne. Samtidig er det en inkluderende kostskoleform, hvor også elever med særlige læringsudfordringer indgår som en naturlig del af helheden. Det betyder blandt andet, at vi i høj grad tilpasser ugeskemaet efter den enkelte elev, idet der tages udgangspunkt i, hvad den enkelte elev kan klare.

Erhvervslinjen er speciel på den måde, at den ud over elever, der ved, hvilken vej de vil gå, også favner de elever, der er kørt trætte i det traditionelle skolesystem og ikke rigtig ved, hvordan de skal klare en uddannelse. Her får de en anden oplevelse af, hvad skole er og bliver dygtige indenfor området, men kommer også ofte igennem de boglige fag, sådan at de er klar til en erhvervsuddannelse.

Ca. 1/3 af undervisningen er praktisk og erhvervsrettet, da en del af fagene er praktiske værkstedsfag, hvor man også lærer de faglige fag, men værkstederne inddrages også i undervisningen i de boglige fag. Skoleåret på KUSTOS Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskoles erhvervslinje sidestilles med første del af en erhvervsuddannelse, og elever, der har gået på forløbet i 1 år efter 9. eller 10. klasse, har mulighed for at gå direkte ind på grundforløb 2 på en erhvervsskole.

KUSTOS Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskole er samtidig også en skole for de elever, der er bogligt stærke og har planer om at komme videre på en gymnasial uddannelse efter skoleforløbet. Derfor tilbydes en gymnasieforberedende linje, hvor der arbejdes på et højt fagligt niveau, sådan at eleverne er bedre rustet til gymnasiet eller HF. På dette hold er der en mindre grad af praktisk undervisning i de boglige fag, men samme grad af praktiske værkstedsfag.

Der lægges vægt på elevernes medindflydelse i forbindelse med indhold og proces. Undervisningen skal inspirere og engagere eleverne i opgaverne i relation til deres eget liv og fremtid.

Pædagogiske principper.

Undervisningen er en stor del af det at gå på KUSTOS Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskole. Derfor vil der her kort blive gjort rede for de pædagogiske principper, vi arbejder ud fra i al undervisning på skolen, hvad enten det er boglig undervisning eller, det er linjefag.

Vi har en helhedsorienteret tilgang til eleverne, hvor der er fokus på elevernes personlige, sociale og faglige udvikling. Vi har gennem hele tilgangen til eleverne en anerkendende tilgang og tilstræber at opbygge gode relationer til eleverne, da vi ved, at det er gennem disse relationer, vi får det bedste ud af eleverne og kan hjælpe dem i deres udvikling.

På skolen arbejder vi niveaudelt i mange fag, hvilket gør, at vi altid kan tage udgangspunkt i den enkelte elevs faglige niveau og også tilgodese eleven gennem differentieret undervisning. Vi tror på, at eleven "kan" og prøver hele tiden at opmuntre eleven til at tro på egne evner.

Følgende tilføjelser til ovenstående uddyber de pædagogiske principper på KUSTOS Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskole:

- der arbejdes med den praktiske tilgang til læring (gøremåls didaktisk undervisning), hvilket også understøttes af vore praktiske linjefag. Herudover tilstræbes det også at få bevægelse ind i undervisningen.
- vi vægter trivsel for den enkelte elev meget højt. Derfor er det vigtigt at alle - både personale og elever "opøves" i at være rummelige og vise, at der er plads til alle.
- gennem gensidig respekt og tydelighed arbejdes der på at skabe et godt og trygt undervisningsmiljø, hvor der er plads til at fejle og lyst til at hjælpe hinanden og lære af hinanden.
- fællesskabet er en væsentlig del af dagligdagen og undervisningen og vi ønsker at engagere og inddrage eleverne så meget som muligt i undervisningen og øvrige aktiviteter.
- for at tilgodese de elever, der har det svært enten fagligt eller personligt gør vi brug af inklusionsordning og mentorstøtte.
- forventningsafstemning og løbende samtaler mellem kontaktlærer og elev bliver anvendt til opfølgning af elevens udvikling under skoleopholdet.
- Computeren og digitale undervisningsmidler er vigtige redskaber i undervisningen.

Gøremålsundervisning

Undervisningen vægter elevernes aktive deltagelse og foregår som praksisnær anvendelsesorienteret gøremålsundervisning, hvor eleverne lærer at forbinde teori og praksis. Den tager udgangspunkt i elevernes forudsætninger og de kundskaber, færdigheder og sociale kompetencer, der kræves for den enkeltes aktivitet.

Gøremålsundervisning flytter elevernes perspektiv fra små praktiske aktiviteter til en større samfundsmæssig sammenhæng. Eleverne får lyst til at lære, og i samarbejde med andre trænere de personlige, sociale og faglige kompetencer, der bidrager til aktiv deltagelse i forskellige fællesskaber i et demokratisk samfund.

Undervisningen tilrettelægges, så der både er udfordringer for hoved og hånd. I elevgruppen er forskellige kompetencer repræsenteret, og derfor er udfordringerne forskelligartede, så alle får mulighed for at byde ind.

Eleverne har i fællesskab medindflydelse på dele af undervisningens indhold og rammer, de træner samarbejde, øver medansvar og opfordres til selvvirksomhed.

Det tilstræbes at undervisningstimerne bære præg af aktivitetsbaseret hverdagsrelevans, ud-af-huset-aktiviteter (erhvervsrettet såvel som civil), tværfaglighed, produktorientering, og fysisk-kropslige undervisningsaktiviteter, som indfaldsvinkel til deres kognitive, personlige og sociale udvikling.

10. klasse på fri fagskole

Der undervises i de obligatoriske fag for 10. klasse, dansk, matematik og engelsk, og der undervises i det antal timer i fagene som Børne- og undervisningsministeriet har sat som minimum eller vejledende.

Der gennemføres FP10 prøver i de obligatoriske fag.

Erhvervsklasse og projektundervisning.

For elever på Fri Fagskole gælder, at det er muligt at gå op til enkeltfagsprøver i dansk og matematik, hvis eleven ikke på forhånd har karakteren 02. Undervisningen i enkeltfag følger 10. klasses pensum og som følger folkeskolens fælles mål.

For erhvervselever der har bestået en 9. eller 10. klasse er der jf. lovgivningen ikke mulighed for at gå til folkeskolens afgangsprøver i skoleåret på erhvervslinjen.

Som erhvervsklasseelev har man to muligheder mht. den undervisning, der er udover linjefagene. Man kan vælge at følge den boglige undervisning sammen med 10. klasserne, men kan ikke gå til prøver sidst på året. Ellers kan man vælge flere timer på linjefaget, enten på det hestefaglige område eller i det håndværksfaglige område. Man kan også efter en individuel vurdering vælge udvalgte faglige fag, hvor der måtte være et særlig behov for eleven.

De 2 linjefag på skolen

De linjefag der tilbydes er: Hestelinjen og Håndværkerlinjen.

Det er de to linjefag, der gør KUSTOS Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskole til noget specielt.

Linjefagene er unikke på hver deres område. Hestelinjen er på et meget bredt og højt niveau med meget kompetent undervisning. Det er linjen for elever, der virkelig vil noget med deres ridning og evt. vil videre med en uddannelse indenfor hesteverdenen, men det er også linjen for elever, der har hesten som en hobby. Linjefaget vil være niveau opdelt.

Håndværkerlinjen er speciel på den måde, at den ud over at rumme elever, der ved, at det er den vej de vil gå, også favner de elever, der er trætte af skolesystemet og ikke rigtig ved, hvordan de skal klare en uddannelse. Her får de en anden praktisk og erhvervsrettet oplevelse af, hvad skole er og bliver af den vej dygtige indenfor området. Fagligheden suppleres og uddybes igennem de boglige fag, sådan at de er klar til en erhvervsuddannelse. Underviseren på linjen er uddannet

inden for håndværk eks. tømmer/snedker mv. og har stor erfaring fra branchen. På linjen er der aftaler med forskellige erhverv, som har mulighed for at hjælpe de unge med en praktikplads under og efter året på skolens erhvervslinje.

Hestelinjen:

Formål: Dannelse og uddannelse, socialt, personligt og fagligt i et hestefagligt område.

Mål: At eleverne tilbydes kvalificeret undervisning på flere niveauer, så den enkelte elev kan vejledes eller kvalificeres til uddannelse i et erhverv med ridesport, avl eller dygtiggøre sig til fortsat udvikling inden for ridesporten eller et andet arbejde med heste f.eks. dyrlæge eller dyreassistent.

Indhold

Der arbejdes på basale færdigheder med rytterens balance og grundridning. Der indøves rutiner omkring de daglige opgaver i stalden som fodring, opsyn, pasning og sikkerhed.

Undervisningen er målrettet eleven, der ønsker erfaring med omgang af heste, hvor ridning og staldarbejde er en helhed. En bred tilgang til hesteverdenen, hvor der også skal være plads til hygge.

Eleverne præsenteres for undervisning inden for hestefaglige brancher, der tapper ind i erhvervsskolernes grundforløb.

Eleverne opnår indsigt i såvel historiske som nye teknikker inden for de forskellige tilgange til sportsheste.

Alle elever har to ugentlige ridelektioner på hold i enten spring eller dressur ved en af skolens beridere. Derforuden 2 lektioner med teori, om hestens historie gennem tiden, samt indsigt i pleje og pasning, avl og opdræt mv.

Mentaltræning og fysisk ryttertræning er obligatorisk og understøtter, at arbejde med heste og sport med heste håndteres ergonomisk forsvarligt.

Der arbejdes målbevidst med udvikling af både hest og rytter. Ud over rideundervisningen undervises der også i kost og ernæring for rytter, og optimal fodring og pleje af heste.

For ryttere med særlig interesse i konkurrence udmærker KUSTOS Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskole sig som noget særligt, da der afvikles mange stævner på Det Nationale Ridecenter Vilhelmsborg.

Det vil være muligt at tilkøbe ekstra ene time i spring og dressur.

Undervisningen på hestelinjen bliver varetaget af nogle af landes dygtigste beridere, i nogle af landets bedste faciliteter, med stor opvisningshal samt yderligere 2 ridehaller, historiske stalde samt masser af folde og udendørsarealer.

I samspil med underviserne sker der en vejledning af eleven, om sporten skal udvikle sig til en professionel ridekarriere eller en erhvervsrettet uddannelse.

Det tilsigtes at eleverne skal i individuel praktik i mindst 2 slags hestefaglige områder, 10. klasses eleverne 1 uge og erhvervsklasse eleverne op til 5 uger.

Hele forløbet kvalificerer til Dansk Rideforbunds optagelsesprøver for berideruddannelsen.

Evaluering

Skoleåret afsluttes med en fagprøve, hvor eleverne får udleveret et overordnet emne og ud fra det skal arbejde med nogle processer i ugerne op til selve afleveringen. Der skal arbejdes med projektideer, udvikling, planlægning og arbejdsideer. Derudover kan opgaven indeholde krav til det antal af arbejdsprocesser/øvelser, der minimum skal være i løsningen.

Det hele skal munde ud i et udført projekt, der skal forsvares i mundtlig prøve eller fremvises i en praktisk prøve, der bedømmes efter gældende karakterskala.

Alle elever modtager ved afslutning af linjefaget/kurset et Fri Fagskole bevis, som indeholder:

- Et linjefagsbevis med en samlet bedømmelse efter 7-trinsskalaen eller bestået/ikke bestået eller en faglig udtalelse.
- Praktikbeviser med udtalelser fra praktikværter
- Andre beviser, fx §17 brandbekæmpelse, førstehjælp etc.
- Evt. bevis for prøver i de boglige fag.

Håndværkslinjen:

Formål

Formålet med linjen er at give en håndværksmæssig indsigt om fremtiden i de praktiske håndværksfag inden for bygningsvedligeholdelse: Bygge og anlæg, tømrer, smed, vvs. m.m. ved at store dele af undervisningen foregår i værkstedet, hvor arbejdsgangen er identisk med den, man oplever i erhvervslivet og eller rundt om i det store bygningskompleks, der er tilknyttet Vilhelmsborg.

Håndværk tager udgangspunkt i forskellige håndværksområder, hvor eleverne får kendskab til de fagområder, man finder på erhvervsskolernes grundforløb, men med forskellig vægtning. Faget spiller desuden en stor rolle i mange af skolens tværfaglige aktiviteter.

At eleverne får mulighed for at tilegne sig kompetencer inden for håndværkets betydning for forholdet mellem mennesker, samfund og natur set i forhold til både en historisk og nutidig dimension

At eleven udvikler personlige, sociale og faglige kompetencer, der stimulerer til at deltage aktivt i fællesskaber i et demokratisk samfund ved at indføre eleverne i almene arbejdsområder i samfundet.

At eleverne i fællesskab har medindflydelse på dele af undervisningens indhold og rammer-samarbejde, medansvar og opfordring til selvvirksomhed.

At eleverne kan anvende forskellige håndværksmæssige muligheder i deres nuværende og fremtidige liv, som ligeværdige borgere i et demokratisk samfund.

At eleverne kan få kendskab til materialer, teknikker, værktøj og arbejdsformer fra faget på en sikkerhedsmæssig og miljømæssig forsvarlig måde.

Mål

At eleverne lærer om dele af naturvidenskabelige, historiske, samfundsfaglige, æstetiske og sundhedsmæssige sammenhænge, problemstillinger og metoder med udgangspunkt i konkrete erfaringer og oplevelser.

At eleverne udvikler deres evner til at arbejde selvstændigt og samarbejde i grupper.

At eleverne arbejder med fælles og individuelle løsningsforslag og hermed udvikler en kritisk - konstruktiv tilgang med udgangspunkt i både fantasi, følelse og fornuft.

At eleverne kan indgå i fælles projekter.

At give eleven mulighed for, at få indsigt i og viden om håndværk, fordi det fordrer samarbejde og forståelse for håndværkets muligheder.

At eleverne bliver præsenteret for fagets omgangsformer, muligheder og begrænsninger.

At eleverne bliver instrueret i anvendelsen af maskiner og værktøj på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde.

At eleverne efter endt håndværkerlinje opfylder adgangskravet til EUD, samt bliver i stand til at søge en praktikplads.

Indhold

Eleverne præsenteres for undervisning inden for håndværksområdet, som findes inden for erhvervsskolernes grundforløb.

Eleverne opnår indsigt i såvel gamle som nye teknikker inden for de forskellige håndværksfag.

Dette gøres bl.a. ved at store dele af undervisningen foregår i et fysisk værksted eller mobilt flytbart værksted, hvor arbejdsgangen er identisk med den, man oplever i erhvervslivet.

Dagligdagen er opbygget lige som en arbejdsplads, hvor eleverne har fast mødetider, får udleveret opgaver, der skal løses eller bliver stillet for en problemstilling, som de skal finde en løsning på. Der undervises med henblik på at klargøre/forberede eleverne på arbejdsmarkedet.

Ved at blive sat i nogle arbejdsituationer, hvor der stilles krav til samarbejde, lærer eleverne at tackle arbejdsmarkedsrelaterede problematikker og deltage aktivt i problemløsningsorienterede arbejdsopgaver. Herudover opnås også kendskab til regler og retningslinjer for de enkelte håndværk.

I undervisningen tilrettelægges besøg på erhvervsuddannelser, hvor eleverne også deltager i præsentationsforløb. Desuden vil undervisningen indeholde virksomhedsbesøg, samt besøg af håndværkere.

Der opstilles åbne rammer for praktiske opgaver/projekter, hvor der lægges op til valgfrie metoder i forhold til planlægning og arbejdsgang. Her indlæres arbejdsprocesser med tegning af skitser, der fører frem til detaljetegninger med præcise mål og dimensioner. Der dokumenteres for de valg, der er truffet, og det tilsigtes, at eleverne bliver i stand til at kunne vælge de bedste løsninger i forhold til miljø, sikkerhed og kvalitet. Der stilles ligeledes opgaver med faste rammer, der sigter mod indlæring af håndværksmæssige teknikker og metodelære.

Undervisningen giver eleverne mulighed for at opleve arbejdsglæde, samarbejde, fællesskab og motivation gennem opgaver, der dækker flere fagområder.

Undervisningen giver eleverne oplevelsen af, at det er vigtigt med grundlæggende faglige kompetencer, og der er løbende mål, der skal opfyldes. Undervisningen skal sikre, at eleverne får grundlæggende kendskab til materialer, håndværktøj og stationære maskiner.

Eleverne tilegner sig praktiske færdigheder og viden i værkstedet også i en mobilværkstedform, som rustet og guider eleverne til at påbegynde en uddannelse inden for håndværk.

Det tilsigtes, at eleverne skal i individuel praktik i mindst 2 slags håndværk. 10. klasses eleverne 1 uge og erhvervsklasse eleverne op til 5 uger

Evaluering

Skoleåret afsluttes med en fagprøve, hvor eleverne får udleveret et overordnet emne og ud fra det skal arbejde med nogle processer i ugerne op til selve afleveringen. Der skal arbejdes med projektideer, udvikling/innovation, planlægning og arbejdstegning. Derudover kan opgaven indeholde krav til antal af arbejdsprocesser, der minimum skal være i løsningen eller et krav til materiale. Det hele skal munde ud i et udført projekt, der skal forsvares i mundtlig prøve, der bedømmes efter gældende karakterskala.

Alle elever modtager ved afslutning af linjefaget/kurset et Fri Fagskole bevis, som indeholder:

- Et linjefagsbevis med en samlet bedømmelse efter 7-trinsskalaen eller bestået/ikke bestået eller en faglig udtalelse.
- Praktikbeviser med udtalelser fra praktikværter
- Andre beviser, fx §17 brandbekæmpelse, førstehjælp etc.
- Evt. bevis for prøver i de boglige fag.

Inklusion

Inklusionen på KUSTOS Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskole består hovedsageligt af tolærerordning i en del fag eller undervisning på små hold, sådan at undervisningen kan være tilrettelagt efter den enkelte elev. Dog tilbyder skolen også supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, dette med henblik på elevens inklusion i den almindelige undervisning. Skolen yder personlig assistance, der kan hjælpe en elev til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med undervisningen. Se mere herom på skolens hjemmeside.

Ordblinde

KUSTOS Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskole tager også hånd om ordblinde, selv om vi ikke er en ordblindeefterskole.

Allerførst får alle ordblinde mulighed for at installere app-writer eller cd-ord på deres computer under deres skolegang, så de har mulighed for at bruge disse programmer til oplæsning, ordforslag

osv. i alle fag. Lærerne er i alle fag ligeledes opmærksomme på at alt materiale, der bruges i undervisningen skal kunne tilgås elektronisk, sådan at de ordblinde kan bruge deres programmer.

Vi har niveauopdelt undervisning sådan, at alle elever også de ordblinde kan sidde på et hold, der passer til det niveau eleven er på. Man kan sagtens sidde på et højt niveau, selvom man er ordblind.

Er man konstateret ordblind får man på skolen hjælp til at blive indmeldt i Nota. Her kan man få adgang til oplæsning af rigtig mange tekster, noveller og romaner.

Vi har en lærer, som er specielt uddannet til læse-skrive teknologien og altid vil kunne hjælpe eleverne.

På skolen har vi også mulighed for at udføre ordblindedtest, hvis der skulle være elever, der ikke er blevet testet, men hvor der er mistanke om ordblindhed. Før test skal forældre udfylde en samtykkeerklæring.

Er man testet ordblind, har man mulighed for at få forlænget tid til prøverne, og her må man selvfølgelig også bruge sine hjælpeprogrammer. Til prøverne tager vi også særlige hensyn til ordblinde fx ved, at vi til diktaten i 9. klasse læser særskilt op for ordblinde sådan, at der læses langsommere, så eleven kan nå at blive færdig med hvert enkelt ord inden, der læses videre. Her må man som ordblind også bruge ordforslagsprogrammer til diktaten.

Der kan også bruges "tale til tekst" for de elever, der har behov for det.

Mentor aftale:

Elever på erhvervslinjen, der visiteres til en mentoraftale i samarbejde med UU, vil kunne få tilrettelagt et ophold efter gældende regler, se mere herom på skolens hjemmeside.

Ekskursioner

Gennem skoleåret vil eleverne komme på forskellige relevante ekskursioner sådan, at de får både et fagligt og kulturelt input, som giver dem inspiration til eget arbejde og skaber en følelse af, at vi er en del af en globaliseringsproces.

Praktikforløb

For elever på erhvervslinjen er det at komme i praktik en vigtig del. Dette for at afklare, hvilken uddannelse eleverne vil på efterfølgende. Der kan indlægges op til 6 ugers praktik i skoleåret. Det være sig i perioder valgt af skolen og i perioder, som eleven selv vælger i samråd med praktikstedet. For elever i 10. klasse kan eleverne vælge at komme en uge i praktik.

OSO-opgave i 10. klasse

Eleverne i 10. klasse udarbejder en obligatorisk, selvvalgt opgave på baggrund af retningslinjerne fra undervisningsministeriet. Eleverne arbejder med deres fremtidige uddannelse. De undersøger vejen til uddannelsen og arbejder i dybden med et emne, som er relevant for uddannelsen. Her tages udgangspunkt i en problemformulering lavet af eleven evt. med hjælp fra den tilknyttede vejleder. Der lægges vægt på at opgaven munder ud i et produkt, og opgaven kan afsluttes med en fremlæggelse. Eleven får en udtalelse, der supplerer elevens uddannelsesplan og vedlægges elevens prøvebevis.

Skriftlige prøver

Skolen afholder prøver i alle fag på 10. classes niveau. De skriftlige prøver gennemføres efter de samme retningslinjer som i folkeskolen og følger folkeskolens fælles mål. I hele prøveperioden tilstræbes af læse almindeligt skema i den grad, det kan lade sig gøre.

Mundtlige prøver

Perioden med de mundtlige prøver for 10. klasse foregår over tre uger og i denne tid gennemføres ud over prøverne særlige tilrettelagte aktiviteter og undervisning, der nogenlunde følger det normale skema. Eleverne får tid til at forberede sig til prøverne i lektioner, der er sat på skemaet og, hvor der er lærere til stede. Der er ikke læseferie som i folkeskolerne. Desuden tilrettelægges der specielle forløb til elever, der kun i begrænset omfang eller slet ikke skal til prøve. Prøverne følger i øvrigt folkeskolernes fælles mål.

Uddannelsesvejledning:

Grundelementerne i uddannelsesvejledningen på 10. klasse:

- Individuel vejledning efter behov
- Gruppevejledning
- Kollektiv vejledning
- Obligatorisk selvvalgt opgave (OSO)
- Obligatorisk brobygning
- Praktik
- Tilmelding til ungdomsuddannelse på optagelse.dk

Målet med vejledningen er, at eleverne gennem arbejdet med obligatorisk selvvalgt opgave, brobygning og vejledningssamtaler, erhverver sig værktøjer, der gør eleverne i stand til at træffe et kvalificeret valg af ungdomsuddannelse.

I ugen, hvor der arbejdes med OSO, er lærerne til rådighed for hjælp og vejledning i processen med opgavens indhold og karakter.

Brobygning forberedes gennem kollektiv vejledning, ligesom der evalueres kollektivt.

Der vil også være mulighed for praktik for de elever, der har ønske om dette. Her er eleven selv aktiv med at finde praktiksted - vejlederen sørger for papirarbejdet.

Grundelementerne i erhvervsvejledningen på erhvervslinje:

Vejledningen på erhvervslinjen i de praktiske værkstedsfag er præget af den uformelle tilgang og lagt i hænderne på underviserne. Det handler om at "fange" eleven i de situationer, hvor de mestrer en opgave. Det kan f.eks. være et håndværksmæssigt projekt, hvor læreren kan understøtte eleven ved at rådgive og vejlede i forhold til, hvilke uddannelser der efterspørger de kompetencer, den enkelte elev viser interesse og dygtighed indenfor.

Underviserne er kompetente rådgivere og har indsigt i uddannelsesforhold og beskæftigelsesmuligheder. De kan udnytte disse kompetencer præcis i det øjeblik, en elev er motiveret.

Slutuge

Denne sidste uge er præget af aktiviteter, hvor fællesskab og socialt samvær vægtes højt sådan. Det er vigtigt, at eleverne får sagt farvel til hinanden på en god måde. Ugen er også præget af praktiske gøremål som rengøring af værelser, elevgange og værksteder.

Skolens hverdag og beskrivelse af samværet.

Aktiviteter:

Der vil være forskellige aktiviteter hen over ugen. Aktiviteterne kan være planlagt af lærerne, der har tilsyn eller af eleverne selv både gennem elevrådet eller et aktivitetsudvalg.

Valgfag:

På skolen tilbydes der valgfag som f.eks. kan være køkken/gastronomi, outdoor, sport, sang, psykologi og meget andet alt efter elevernes ønsker.

Valgfagene ligger på forskellige tidspunkter i ugen, og der kan vælges nyt valgfag 3 gange i løbet af året.

Kostskolelivet:

Introtur:

I løbet af den første uge arrangeres flere introdage, hvor formålet er, at elever og lærere på skolen skal lære hinanden at kende, og eleverne skal rystes sammen og starte på at opbygge et solidt fællesskab.

Måltider:

De fleste måltider er fælles og indtages i skolens store kantine eller i smedjen for mellemmåltider. Skolen har en kost-, miljø- og alkoholpolitik, som eleverne har indflydelse på gennem elevrådet.

Vagtordningen:

Der er vagtlærere eller forstander på skolen hele døgnet rundt også i weekenden. Om aftenen og i weekenden er der vagter til stede på skolen. Vagterne tager sig af alt med eleverne og de aktiviteter, der planlægges hver aften. Der er en nattevagt med tilsyn på skolen hver nat

Weekend:

Mandag meddeler eleverne om de er på skolen den kommende weekend. Der er ca. 2 weekender pr. år, hvor eleverne skal blive på skolen. For elever på hestelinje er der 4 pr. halvår, hvor de har staldvagter.

Elevråd:

Skolens elevråd holder møde hver uge, hvor store og små ting diskuteres. Elevrådet består af en repræsentant for hver klasse. En lærer deltager. Der bliver lagt stor vægt på elevdemokrati og elevarrangementer.

Kontaktgrupper:

Hver dag holdes et fællesmøde om middagen, derforuden er eleverne opdelt i kontaktgruppe, der mødes efter behov.

Fællessamling:

Der er fællessamling hver dag til middag, hvor der er mindre samling, med fokus på praktiske informationer om, hvad der skal ske på skolen i den nærmeste fremtid. Derforuden vil der være større samlinger, bl.a. fredag eftermiddag hvor der lægges vægt på sang, fortællinger og oplysende indlæg, samlingsernes formål er at styrke fællesskabet på skolen.

Fritid:

Der er rige muligheder for en aktiv fritid på skolen, ridehal mv. der kan benyttes ganske gratis. Mange aktiviteter bliver sat i gang af lærere. Det kan være løbetræning, aktivitetsaftener, ekskursioner, besøg udefra af forskellige foredragsholdere mv. Desuden holder vi fastelavn, julefrokost, påskefrokost og årsfest og andre traditioner. Dette for at højne det dannelsesmæssige aspekt.

Åbne værksteder:

Efter skoletid vil der være mulighed for at arbejde selvstændigt i forskellige lokaler bl.a. kreativ, køkken, fællesrummet, værksted, ridehal, og udendørsfaciliteter.

Værelser:

Eleverne gør selv rent på deres værelser, baderum og gangareal samt klasselokaler og værksteder. Der er afsat tid til rengøring hver dag.

Regler:

Skolens regler bygger på "Frihed under ansvar", hvor eleverne i stor udstrækning har ansvar for, at fritiden bliver udfyldt aktivt ved hjælp af bl.a. skolens tilbud.

Eleverne får ved introduktion/kursets start udleveret brochuren "Vilhelmsborg info" med orientering om skolens hverdag og om, hvad Mårslet og Beder by kan tilbyde.

Fagbeskrivelser til indholdsplanen.

Obligatoriske fag for hele skoleåret, følger folkeskolens Fælles Mål.

Der henvises også til undervisningsministeriets "Fælles Mål", som er udgangspunktet for de boglige fag:

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/fag-timetal-og-overgange/faelles-maal/om-faelles-maal>

Eleverne bliver undervist i alle de fag som kræves i 10. klasse og undervisningen i de prøveforberedende fag tilrettelægges således, at den følger folkeskolens fælles mål med folkeskolens krav og således at eleverne kan indstilles til folkeskolens prøver efter de til enhver tid gældende retningslinjer og bestemmelser.

Beskrivelse af de enkelte fagområder på erhvervsklassen

Mål

Målet med erhvervslinjen er, at eleverne efter endt skoleforløb på skolen, kan tage en erhvervsfaglig grunduddannelse.

Elever der kommer fra 9. klasse og bruger 10. skoleår på erhvervslinjen, kan gå direkte ind på grundforløb 2 på en erhvervsuddannelse, såfremt de har en karakter på minimum 02.

Målet er også, at eleverne kan få en hverdag til at fungere. Dette indebærer eksempelvis, at de kan komme op om morgenen, møde rettidigt, være forberedte, planlægge et fornuftigt fritidsliv, holde orden på værelset, vaske tøj, indkøb, økonomi etc.

Formål

Formålet med erhvervslinjen er;

- at eleven afklares med valg af uddannelse og kender til den valgte erhvervsuddannelses forløb.
- at eleven forberedes på de personlige og faglige krav, det forventes, at eleven har for at klare en erhvervsuddannelse.
- at eleven udvikler erhvervsrettede og håndværksmæssige kompetencer.
- at eleven stifter bekendtskab med erhvervsrelevant litteratur og fagbegreber.
- at eleven er målrettet og motiveret i forhold til uddannelse og arbejdsliv.

Indhold

Undervisningen tager udgangspunkt i den erhvervsuddannelse, eleven sigter mod. Eleven stifter bekendtskab med praktiske og boglige fag samt andre relevante fag for uddannelsen. Eleven vil undervejs gennemgå en afklarende erhvervspraktik af en eller flere omgange i op til 6 uger.

Gøremål

Undervisningen er opbygget omkring gøremåls-pædagogik, hvor eleven via en praktisk tilgang lærer konkrete håndværksmæssige færdigheder. Eleven øger også sin viden i boglige fag via en mere praktisk tilgang, hvor undervisningen varieres på en anderledes og mere inspirerende måde, end blot almindelig tavle undervisning. De praktiske gøremål sker i et fællesskab og er altid målrettet uddannelse, arbejde og liv.

Enkeltfagsprøver i dansk og matematik

Undervisningen i erhvervsklassen er rettet mod de elever, der forventer at fortsætte med en erhvervsuddannelse. Formålet med undervisningen er at udvikle elevernes faglige og personlige kompetencer, så de bliver parate til en erhvervsuddannelse med et karakterkrav på 02. Da det forventes, at eleverne går til prøve i fagene, vil det faglige indhold være tilrettelagt på en sådan måde, at det lever op til Børne- og undervisningsministeriets bestemmelser for at kunne gå til prøve.

Undervisningen vil være en vekselvirkning mellem teoretisk og praktisk undervisning.

Det forventes, at eleverne er interesserede, engagerede, præcise, laver lektier og afleverer opgaver til tiden.

Matematik, dansk og engelsk:

Fagene eksisterer som enkeltfag ikke på skemaet. De indgår alle som en del af projektundervisningen, så der arbejdes med fagene, hvor det er relevant. Eleverne i erhvervsklassen vejledes individuelt i forhold til valg af faglige fag.

Vælger elever på erhvervsklassen enkeltfag dansk eller matematik, så vil den faglige undervisning svare til folkeskolens fælles mål. Herefter skrives fagene ind i skemaet for den enkelte elev.

Perspektiv

Erhvervslinjen giver eleven forudsætninger for at opnå de boglige, faglige og livspraktiske færdigheder, som er nødvendige for at kunne påbegynde og gennemføre en erhvervsuddannelse. Eleven undervises i sund livsstil gennem praktiske gøremål. Herved hjælpes eleven til at lære, hvordan man skaber en god balance i hverdagen, som er en vigtig forudsætning for at kunne færdiggøre en uddannelse.

Krop og sundhed:

Formålet med krop og sundhed er at give eleverne en glæde og lyst til at arbejde med kroppen, og derved opnå en bedre fysisk form i henhold til kostrådene om sund levevis. Den fysiske form skal opnås ved at styrke, kondition, motorik og smidighed. Målet er yderligere at give eleverne oplevelsen af, at fysisk aktivitet har en positiv indvirkning på både krop og sjæl og er med til at give bedre velbefindende og bedre indlæring. Dette underbygges af teoretisk viden herom. Derudover også at give dem nogle sunde vaner og viden, som de forhåbentlig vil/kan bruge efter skoleopholdet.

I undervisningen, vil der blive lagt meget vægt på, at eleverne i samråd med læreren bestemmer, hvilke former for fysisk aktivitet, der skal undervises i. Læreren har selvfølgelig et ansvar for, at det bliver varieret og afvekslende.

I krop og sundhed skal der undervises i spændstighed, styrke, smidighed og eleverne skal lære at bruge deres krop rigtigt. Lære at bruge og udvikle de store muskelgrupper i kroppen. Derigennem skulle mange skader gerne kunne forebygges.

Der arbejdes bl.a. også med løb, cykling, skovtur, orienteringsløb, basis friluftsliv, knob og stik, sjove og vilde lege i skoven.

På skolen bliver der være stort fokus på det kost- og ernæringsmæssige. Bevidstheden om, hvordan man spiser rigtigt og, hvilke råvarer man bruger samt, hvor de stammer fra, er en vigtig del af skolens profil.

Det mentale aspekt vil der også blive taget hånd om. Specielt på hestelinjen fylder det fysiske og mentale element en større del af linjefagsundervisningen, da det fremmer præstationsevnen specielt på denne linje. Men generelt for alle skolens elever vil der være et fokus på god fysisk og mental tilstand.

Beskrivelse af de enkelte fagområder på 10. Klasse.

For alle fag henvises også til undervisningsministeriets "Fælles Mål", som er udgangspunktet for de boglige fag:

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/fag-timetal-og-overgange/faelles-maal/om-faelles-maal>

Formål

Formålet med 10. klasse på skolen er dels, at eleven opnår en yderligere afklaring med hensyn til valg af videre uddannelse, og at eleven opnår en yderligere faglig kvalificering til den ønskede ungdomsuddannelse.

Ligeledes er formålet, at de unge gennemgår en personlig og social udvikling, hvor de gør sig erfaringer og kan agere i fællesskaber således, at de opnår ansvarlighed i forhold til et sundt og aktivt liv.

Mål

Undervisningen gennemføres på 10. klasseniveau og sigter mod, at de unge aflægger prøver på FP10-niveau i de fag, der er obligatoriske ifølge undervisningsministeriet. Undervisningen vil være niveaudelt sådan, at der også arbejdes på at gøre elever, der vil på gymnasiet klar til dette.

Målet er også, at eleverne gøres studieparate og kan få en hverdag til at fungere. Det indebærer eksempelvis, at de kan komme op om morgenen, møde rettidigt, være forberedte, planlægge et fornuftigt fritidsliv, holde orden på værelset, vasketøj, indkøb, økonomi ect.

Indhold

Ud over den almindelige undervisning vil der være forskellige særlige aktiviteter i løbet af skoleåret; det er fx studieture, tur til Sverige eller København, praktik, brobygning til ungdomsuddannelserne, fællestimer, gæstelærere, weekend- og aftenarrangementer, virksomhedsbesøg, terminsprøver, OSO, madlavning, Christmas Show, andre ud-af-huset-aktiviteter, eller andre projekter mv.

Gøremål

Undervisningen vil veksle mellem teoretisk undervisning og en mere praktisk tilgang til fagene. Teorien og den praktiske tilgang kobles i videst muligt omfang i undervisningen, så det teoretiske fundament er på plads med henblik på videre uddannelse. Den praktiske tilgang gør, at det bliver vedkommende og meningsfuldt og kan bruges i en dagligdagssammenhæng.

DANSK

Formålet med faget dansk, at fremme elevernes evne til at bruge det danske sprog som et redskab for at opnå faglig, social, arbejds- og samfundskulturel forståelse samt indsigt i og udvikling af personlig identitet.

Eleverne tilbydes danskundervisning, som lever op til fælles mål og de heri beskrevne kompetencemål.

Danskfaget indeholder centrale almene perspektiver, som skal medvirke til elevernes livsoplysning, folkelige oplysning og demokratiske dannelse.

I videst muligt omfang tilrettelægges undervisningen erhvervsfagligt og håndgribeligt gennem opgavebaseret gøremålsundervisning i en erhvervsfaglig kontekst. Dette for at motivere og styrke elevens evner til at formulere sig mundtligt og skriftligt, samt anvende sproget klart og varieret i de rette kulturelle kontekster.

Vi ønsker at styrke elevernes færdigheder og kompetencer og dermed deres samlede forudsætninger for at indgå i en faglig kontekst på ungdomsuddannelse og arbejdsmarkedet. Således skal eleverne bl.a. lære at kommunikere med potentielle kolleger, kunder og andre relevante fagpersoner.

Indhold og metode

Eleverne i 10. klasse arbejder med.

- Generelle emner og temaer, som sikrer kompetencemål, beskrevet i fællesmål for faget.
- At fremme egne læseevner og lysten til at læse tekster, som ligger uden for deres komfortzone
- At kunne deltage reflekteret i kommunikation og mere komplekse formelle og sociale situationer
- Fagtekster og essays
- Billeder og andre visuelle udtryk
- Sproglige virkemidler

- Skriveprocesser med henblik på indhold, form og publikation
- Genrer, kommunikation, komposition, fortælleforhold, fremstillingsformer, temaer, sprog og stilarter
- Tekniske fagbegreber, jobsøgning og ansøgningskrivning
- Informationssøgning om valg af materialer
- Læsning af manualer, sikkerhedsregler, brugsanvisninger samt datablade
- Mundtlige fremstillinger og forskellige former for fremlæggelse, redegørelser, samtaleanalyser, rollespil, kropssprog og personlig fremtræden

Formålet med undervisningen er som nævnt, at eleverne forstår sproget og kan udtrykke sig varieret i sprog, tekster og gennem andre udtryksformer.

Undervisningen gennemgår samspillet mellem udtryk, indhold, tekst og kommunikation. I forlængelse heraf lærer eleverne at argumentere, perspektivere, forstå og analysere forskellige kilder målrettet og kritisk, samt vurdere eget udbytte af læste tekster, film og andre udtryksformer.

Som del af den brede almene perspektivering oplever og forstår eleverne, at sproget, teksterne og andre udtryksformer har betydning for den personlige, sociale og kulturelle identitet som borger i samfundet. Det spiller i den sammenhæng en væsentlig rolle at kunne bruge læsning som redskab til forståelse af omverdenen. Koblingen mellem det erhvervsmæssige og almene kommer naturligt til udtryk i faget ved eksempelvis at søge information om håndværkeruddannelsernes eller andre uddannelsers indhold og brancher, i læringen om arbejdsmiljøregler og kundeorienteret kommunikation, og når der arbejdes med at lave ansøgning, skrive et CV eller en skriftlig fremstilling af en oplevet problemstilling/udfordring, som skal løses.

Eleverne oplever således undervisningens relevans for et rigtigt erhverv, og det giver derigennem ny mening, når eleverne arbejder med brede almene perspektiver på et erhvervsfagligt emne som f.eks. håndværkets eller hestenes historie og udvikling gennem tiderne eller turismens sammenhæng med udviklingen af et lokalområde (som eksempelvis turridning på Mols).

Teoretisk inddrages både websøgning og apps som redskaber til viden, indsigt og kan være med til at gøre undervisningen nærværende – samtidig med at eleven lærer at stille kildekritiske spørgsmål til de oplysninger, man kan hente her.

Faget vil som nævnt i udstrakt grad forsøge at tage udgangspunkt i de forskellige linjers muligheder – og herigennem understøtte elevens samlede faglige identitet. Der lægges vægt på at anvende gøremålsundervisningen i så stor udstrækning som muligt, så elevernes kompetencer og styrker indenfor løsningen af de håndgribelige typer af værkstedsopgaver, kan overføres til danskfaget.

De teknologiske hjælperedskaber betragtes som nødvendige, og brugen af dem som både et hjælperedskab, dokumentationsværktøj, kilde til viden og som skriveredskab, prioriteres højt.

Pædagogisk refleksion

Undervisningen understøtter de læringsstile og strategier, som den enkelte elev profiterer af – det vil sige, at teorien også i nogen grad trækkes ud i de praktiske linjer.

Læringsituationerne bærer præg af mange konkrete og praktiske måder at tilegne sig stof, metoder og indhold på.

Der arbejdes proces- problem- eller projektorienteret som udgangspunkt – med hensyntagen til fælles mål for områder, og med nær sammenhæng mellem teori og praksis i en praksisfaglighed, hvor krop og erfaring, teori og fag kobles med handling og produkt, og understøtter det, vi kalder koblingskompetencen.

Dette sker fx når eleverne gennem rollespil øver sig i jobsamtaler med udgangspunkt i en ansøgning, der er skrevet op mod et jobopslag, eller når eleven via andre øvelser erfarer fagets sammenhæng til værkstedsundervisningen. Herved tilstræbes et læringsmiljø og en praktisk funderet undervisningsform, som understøtter elevernes styrker og kompetencer og giver mod til at bevæge sig udenfor den normale komfortzone. Dermed får danskfaget en anden betydning og gennem faglig læsning og nærlæsning - en skriftlighed og formidlingspraksis, som er knyttet op på interesseområdet og ens praksisfaglighed bliver et redskab.

At beherske disse basale, nødvendige danskredskaber, som at kunne læse (eller mestre at få læst op), nærlæse og skrive/beskrive eller formidle et indhold bliver væsentlige for at kunne tilegne sig de kompetencer og færdigheder, som eleverne skal beherske på erhvervsuddannelserne, på de øvrige ungdomsuddannelser – og i erhvervs- og arbejdslivet.

MATEMATIK

Formålet er, at eleverne udvikler matematiske kompetencer og opnår færdigheder og viden, så de kan begå sig hensigtsmæssigt i matematikrelaterede situationer i deres aktuelle og fremtidige fritids-, uddannelses-, arbejds- og samfundsliv.

Eleven tilbydes en matematikundervisning, som lever op til fælles mål og de heri beskrevne kompetencemål.

Formålet med faget er at give eleverne i 10. klasse en række matematiske kompetencer ved hjælp af en praksisnær undervisningsmetode, der gør matematikken virkelighedsnær og direkte omsættelig til det faglige område. Formålet med undervisningen i matematik er samtidig, at eleverne bliver i stand til at forstå og anvende matematik i sammenhænge, der vedrører dagligliv, samfundsliv og natur/miljøforhold.

Ved at arbejde med matematiske problemstillinger, som tager sit udgangspunkt i en række heste- og håndværksmæssige eller livspraktiske udfordringer, styrkes eleverne både i deres almene livsførelse, samt i deres videre ungdomsuddannelses- og arbejdsliv.

Undervisningen indeholder både privatlivets almene problemstillinger, såsom at skulle sætte sig ind i budgetplanlægning, lånemuligheder og konsekvenser, forsikrings- og A-kasseberegninger. Herved anvendes matematikken direkte som et værktøj til at gøre hverdagens udfordringer og problemstillinger lettere. Eleverne oplever, at matematik kan være praksisnær, forståelig og løse mange opgaver i uddannelses-, arbejds-, og privatlivet.

Indhold og metode

Eleverne i 10. klasse arbejder med følgende hovedemner i matematikken

- Geometri og målinger
- Tal og algebra
- Statistik og sandsynlighedsregning

Det tilstræbes på samme måde i matematik som i dansk, at der undervises gøremålspædagogisk og tværfagligt med reelle problemstillinger fra elevernes linjevalg, som kan løses via matematikkens sprog og begrebsverden. Dette igen for at styrke eleven i arbejdet med faget, så elevens allerede iboende kompetencer og færdigheder kommer mest muligt i spil i forhold til matematikfaget, - og at faget derved ændrer status fra et `skolefag` til et reelt redskab, som kan hjælpe eleven med at løse forskelligartet opgaver i både liv og uddannelse.

Samtidig skal det sikres, at eleverne kommer rundt om alle emner og bliver klar til prøveafleggelse.

Matematikundervisningen vil indenfor hovedemnerne så vidt muligt spille sammen med elevens linjefag, og der tages højde for disse forskelle i tilrettelæggelse af undervisningen.

Ligeledes vil eleverne være på meget forskellige niveauer indenfor matematikfaget, når skoleåret starter, hvorfor en grundig screening af den enkelte elev vil blive gennemført, så det bliver muligt med almindelig differentiering at nå alle elever med den tværfaglige undervisning.

Matematikundervisningen vil som nævnt være delvist integreret i den undervisning, der foregår på værksternene/linjerne samtidig med, at de teoretiske emner, som ikke lader sig `praktificere` finder sted som decideret matematikundervisning i klassen.

De forskellige opgaver inddrager således både praktisk og skriftligt arbejde i en naturlig vekselvirkning, så matematikken bliver et løsningsværktøj for elevernes opgaveløsning på værkstederne og linjefaget. Som eksempel kan foretages beregninger af, hvor effektivt energien fra fossile brændstoffer omdannes til energi i køretøjers motorer. Den afvekslende undervisning sikrer, at eleverne opnår de nødvendige traditionelle matematiske kompetencer, og at det sker vha. opgaveløsninger, som motiverer eleverne, da matematikopgaverne berører elevernes egne interesseområder. Motivationen fastholdes, når opgaverne har et oplagt og konkret formål i forhold til at løse en konkret igangværende opgave på linjefaget/værkstedet.

Eleverne vil træne tal og funktioner, når der laves produktionsberegninger i en fiktiv

produktionsvirksomhed eller funktionsberegninger af omkostninger, indkøb, vareproduktion og vareafsættelse. Der kan ligeledes beregnes på budgetplanlægning, låneberegninger, mængderabatter, lønomkostninger, kalkulation af omkostninger og profit, beregning af materialeforbrug m.m.

Undervisningen inddrager elevernes øvrige fag, hvor det er relevant i forhold til at give eleverne oplevelsen af sammenhænge og, hvor matematikken er væsentligt og kan bruges til at kvalificere vigtige beslutninger – både i privatlivet og i arbejdsammenhænge. Matematikundervisningen inddrages eksempelvis også til at kvalificere de tekniske arbejdstegninger fra værkstedsfagene eller til at beregne mængder i en given foderblanding for heste.

Pædagogiske refleksioner

Vi ønsker på Kustos Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskole - med vores praksisorienterede gøremåls-pædagogiske tilgang at give de af eleverne, for hvem matematikken aldrig blev forstået eller et elsket fag en ny start! Ved at have fokus på at af-teoretisere matematikken i de praktiske linjefag på værkstedet eller i hestestalden, ønsker vi at vise, hvordan matematikken kan anvendes på en sjov, og relevant måde til at kvalificere valg og fravalg til at forbedre projekternes kvalitet.

Dermed tager matematikundervisningen et omvendt udgangspunkt – nemlig i elevens konkrete problemstilling, i et projekt eleven skal løse eller en proces, som skal beskrives, og motivationen anses derfor at være et andet sted, når læringsstil og andre styrkesider tages i betragtning som elevforudsætning.

Tilrettelæggelsen af matematikundervisningen ud fra de gøremåls-pædagogiske principper åbner muligheden for, at eleverne får større indflydelse på den del af undervisningen, som kan knyttes til de praktiske opgaver. Dermed føler eleverne også de får større indflydelse på undervisningen og, de kan benytte begrebet undersøgelseslandskaber, hvor deres egne interesser har indflydelse på, hvad matematikundervisningen handler om.

Denne tilgang anvendes bevidst overfor de elever, som finder den traditionelle matematikundervisning kedelig, abstrakt eller overflødig. Det vil være et mål i matematikundervisningen at vise eleverne, at dette langt fra behøver at være tilfældet. Derfor er det hensigten, at eleverne skal kunne omsætte undervisningen og anvende den både i hverdagssituationer såvel som i ungdomsuddannelsen.

Endelig tilstræbes det at styrke elevernes samarbejdskompetencer i praksisfællesskaber bl.a. gennem praktisk-matematiske samarbejds- og makkerpar-øvelser.

Undervisningen vil som nævnt veksle mellem praktiske problemorienterede opgaver og teoretiske opgaver, hvor eleverne løser opgaver helt traditionelt med de til faget hørende platforme,

materialer, redskaber og hjælperedskaber. På samme måde som beskrevet under faget dansk tilstræbes, at elevens koblingskompetence øges og styrkes indenfor det matematiske område.

ENGELSK

Formålet med faget er gennem håndgribelig og livsnær undervisning at styrke eleverne i deres engelske sprogkundskaber.

Eleverne styrkes i at lære, at forstå og udtrykke det engelske sprog gennem opgavebaseret gøremålsundervisning, der i videst omfang sættes i relation til linjefaget eller en erhvervsmæssig kontekst. Undervisningen vil hovedsageligt være mundtligt, men inddrager relevante skriftlige elementer, som sikrer elevens mulighed for at gennemføre FP 10.

Eleverne skal kommunikere på engelsk med kolleger, fagfolk og kunder om konkrete arbejdsrelevante problemstillinger, samt kunne anvende engelske fagudtryk og begreber korrekt. Gøremålsundervisningen skal motivere og styrke elevernes evner til at formulere sig mundtligt og skriftligt på engelsk således, at disse kompetencer øger elevernes forudsætninger for at fuldføre en erhvervsuddannelse eller en anden ungdomsuddannelse og klare sig på arbejdsmarkedet.

Elever, som efter et skoleophold på en fri fagskole vælger at starte i job, vil have særligt brug for engelskkundskaber, idet mange i ufaglærte jobs ikke udelukkende anvender dansk.

Det er desuden undervisningens formål gennem mundtlige og skriftlige aktiviteter at styrke og udbygge elevernes kommunikative færdigheder, samt at eleverne tilegner sig viden om sproglige og kulturelle forhold i den engelsksprogede verden. Undervisningen tilrettelægges med fokus på de elever, der vælger at aflægge folkeskolens afgangsprøver i engelsk.

Indhold og metode

Eleverne på 10. klasse arbejder i engelsk med følgende

- Tekster af passende sværhedsgrad til læsning og lytning
- Grammatiske øvelser
- Skriftlige opgaver
- Frilæsning
- Samtale
- Samtalestimulerende materiale, video, film og musiktekster
- Der undervises differentieret på holdet.

Eleverne opnår fortrolighed med det engelske sprog gennem tværfaglig gøremålsforløb, der ofte tager udgangspunkt i erhvervs- eller profilrelaterede områder og opgaver. Ved at tage udgangspunkt i de for eleven relevante og i forvejen motiverende sammenhænge, får eleverne udvidet deres engelske ordforråd.

Gennem mundtlig kommunikation og gennem oversættelse af tekniske manualer på engelsk sammen med andre, bliver engelskundervisningen håndgribelige og nærværende.

Et andet eksempel kunne være at eleverne på håndværkslinjen laver et Kongespil i træ, som skal kunne anvendes af engelske turister, så der skal laves og skrives flyers og indlæg på engelsk til brug her for.

Undervisningen anvender rollespil og øvrige spil, hvor træning af sproget foregår i sjovere og mere løse rammer samtidig med, at sproget trænes i almindelige dialog og socialt samvær.

Faget vil ofte have tværfaglige elementer, da mange af skoleopholdets temaer vil blive behandlet i engelskundervisningen med det formål, at eleverne træner deres evne til at forstå, læse og formulere sig sikkert.

Som en del af den almene perspektivering giver undervisningen indsigt i, hvorfor engelsk er en vigtig forudsætning for at kunne begå sig i samfundet, der er præget af øget internationalisering og betydningen af den frie bevægelighed indenfor EU's grænser.

Undervisningen tilstræber, at al interaktion foregår på engelsk, hvilket styrker elevernes evne til engelsk dialog både i en uddannelseskontekst og i det øvrige daglige liv. Undervisningen anvender både dagligdagsbegreber og tekniske begreber gennem en række forskellige undervisningsmetoder – herunder øvelser i grupper, løsning af opgaver, fremlæggelser i hold eller enkeltmandsopgaver. Heri indgår tekniskfaglige – eller profilrelaterede gloseøvelser og samarbejdsøvelser på engelsk.

Grammatisk vil undervisningen afhænge af, hvad der er brug for. Hvis der er grammatiske fejl, der går igen i afleveringer eller undervisningen generelt, er det de emner i grammatikken vi vil arbejde med. Kort sagt den grammatiske undervisning vil tage udgangspunkt i eleverne og ikke i et standardiseret grammatik hæfte.

Pædagogiske refleksioner

Undervisningen i engelsk vægter elevernes engelskfaglige udvikling, i en praksis- og linjefagsnær kontekst. Undervisningen vil, som det beskrives for en stor dels vedkommende, tage et anderledes og mere erhvervs- og linjefagsrelateret udgangspunkt gennem praksisfaglig gøremålspædagogik. Metoden er tværfaglig funderet, og tager i videst muligt omfang udgangspunkt i konkrete emner og arbejdscases. Hensigten er, at eleverne er mere motiverede for at tilegne sig engelskkompetencer, hvilket de i en globaliseret verden i stigende grad får brug for.

Undervisningen tilrettelægges som afvekslende klasseundervisning, enkeltmandsarbejde, øvelser i par og gruppearbejde. Derudover vil der, som illustreret i det foregående, anvendes en del tid på

værksteder og linjefagene med at inddrage det engelske sprog i en mere virkelighedsnær og konkret praksis. Alle arbejdsmetoder og arbejdsformer har til formål at styrke eleverne i deres anvendelse og forståelse af det engelske sprog og understøtte elevernes koblingskompetence.

Herudover inddrages grammatiske og tekstbearbejdende aspekter i det omfang, det anvendes i den prøveforberedende undervisning.

Der perspektiveres til folkeligt oplysende og demokratisk dannende aspekter, såsom globaliseringens indflydelse på nutidens behov for at kunne kommunikere på engelsk, som et vigtigt led i at kunne engagere sig på arbejdspladsen og sammenhængen mellem engelskkompetencer og jobmuligheder. F.eks. at vi i store dele af arbejdsmarkedet skal kunne kommunikere med folk fra hele verden. Dette har også en livsoplysende dimension, idet det også gælder i privatlivet. At der interageres mere på tværs af landegrænser, ligesom brug af internettet i høj grad domineres af det engelsk sprog.

Perspektiv

I et samfundsmæssigt perspektiv sigtes der mod, at eleven rustes til at kunne tage en ungdomsuddannelse enten inden for den gymnasiale eller den erhvervsfaglige retning, og at de unge bliver demokratiske borgere, der er i stand til at engagere sig i eget liv.

Tredjedelsfag:

På Frie Fagskoler skal en tredjedel af fagene være inden for fag som mad, design, krop, håndværk, pædagogik og økonomi. De boglige fag integreres til en vis grad i disse tredjedelsfag, sådan at der skabes en lærerig kombination imellem fagene. Ca. 50% af tredjedelsfagene dækkes ind i samarbejde med boglige fag. Dette tilgodeser også anvendelsen af gøremålsundervisning.

Tilvalgsfag på 10. klasse:

Tysk

Formål:

Formålet med undervisningen i tysk er at vække begejstring for, at tilegne sig færdigheder og kundskaber inden for det tyske sprog. Eleverne tilegner sig kommunikationsredskaber i form af sproglige færdigheder, og de udvikler deres sproglige kompetencer, så de kan forstå og udtrykke sig forståeligt på tysk - mundtligt såvel som skriftligt. Der tages udgangspunkt i de individuelle færdigheder og kompetencer, som eleverne kommer med. Undervisningen skal udbygge elevernes viden om kultur og samfundsforhold i tysktalende lande, og de skal kunne drage paralleller til egen kultur.

Målet for tyskundervisningen er ydermere, at elevernes bevidsthed om og nysgerrighed over for sproget øges, så de bevarer lysten til fremadrettet at beskæftige sig med sprog og kultur.

Mål:

At opfylde de tyskfaglige mål for 10. klasse.

Indhold

Vi tilrettelægger undervisningen ud fra 4-5 tematiske emner i løbet af året. Vi arbejder med hverdagsnære emner, hvor eleverne har en del forhåndsviden, og som de kan klare at udtrykke sig forståeligt om på tysk. Indholdet i alle disse emner tilrettelægges, så de tilgodeser og styrker de tre kompetenceområder, der sammen udgør tyskfagets kerne:

- Mundtlig kommunikation
- Skriftlig kommunikation
- Kultur og samfund

I undervisningen skabes der rammer for elevernes aktive medvirken. De arbejder i fællesskab, gruppevis eller individuelt.

Der undervises oftest på tysk, men altid med sigte på at graduere ordvalg og vendinger, så undervisningens indhold er tilgængeligt for alle elever - også elever, som endnu ikke har stærke tyskkundskaber.

I det hele taget bruges tysk som kommunikationsmiddel i det omfang, det er muligt. Eleverne læser tysk, taler tysk, skriver tysk og hører tysk. Når der arbejdes med grammatik, foregår forklaringen på dansk, men hele tiden arbejdes der aktivt med tysk for at fremme forståelsen af sproget hos eleven.

IT er en naturligt integreret del i den daglige tyskundervisning, og alt materiale er tilgængeligt digitalt.

Vi anvender et alsidigt udvalg af materialer, som sammen kan belyse årets emner fra forskellige vinkler. Ud over materialer fra Gyldendals tyskportal benyttes fx diverse artikler, sange, reklamer, noveller, film, nyhedsudsendelser og naturligvis internetsider. Desuden benyttes ordbogen.com som støtte i det daglige arbejde med sprogforståelse og sprogtilegnelse.

Undervisningens gennemførelse er altid præget af alsidighed. Der veksles mellem lærerstyrede oplæg, som oftest er med en variation af tekst- og billedmateriale eller auditivt indhold, og aktiviteter, hvor eleverne selv er aktive og styrende i deres læringsproces. Vi benytter forskellige

arbejdsformer; heriblandt gruppearbejde, pararbejde, elevfremlæggelser, individuelle selvstændige projekter og prøveforberedende øvelser.

Evaluering:

Der benyttes Gyldendals webprøver, og derudover løser eleverne både mundtlige og skriftlige opgaver, som indgår i en samlet vurdering af deres standpunkt og deres progression.

Førstehjælp.

Skolens elever tilbydes et forløb i førstehjælp. Gennem forløbet lærer eleverne bl.a.:

- at standse en blødning
- at håndtere en stresset ulykkessituation
- hvordan man giver kunstigt åndedræt
- hjertemassage

Konkrete eksempler på hovedsigtet i undervisningen:

Livsoplysning

Livsoplysning på Vilhelmsborg Fri Fagskole i undervisning og hverdag: Læreren vælger tekster af eksistentiel karakter f.eks. Peter Seebergs "Patienten", der vil give et naturligt debatforum i klassen, omhandlende de erfaringer, som forfatterne har draget af sin egen tilværelse og elevernes egen stillingtagen til livet.

Der vil også være personlige indlæg f.eks. i fællestimerne med rejseoplevelser, nyheder fra verden omkring os og etiske problemstillinger.

I skolens hverdag er livsoplysning den måde, eleverne opfordres til at omgås hinanden på, og omgangstonens indflydelse på den enkelte elevs livskvalitet.

Eleverne skal gerne erkende, at deres opførsel og væremåde har stor indvirkning på de øvrige elever og stedets personale.

Man kan dermed sige, at hele skoleopholdet er en måde at tilegne sig erfaringer i samværsformer, som gør eleven rustet til livet efter skolen.

Krop og, idræt osv. – hvordan vores livsstil indvirker på vores liv, hvordan vi skal leve for at trives og have det godt.

Rengøring og personlig hygiejne: Er en vigtig del af skoleopholdet, da eleverne selv i fællesskab klarer mange forskellige rengøringsopgaver – Livsoplysning, da det giver eleverne erfaringer, som de kan bruge fremover i livet for at få en hverdag til at fungere og for at undgå sygdomme.

For nogle elever er den læring, der er i det at have en god personlig hygiejne også en slags livsoplysning. Man kan blive udstødt af kammeraterne, hvis man ikke selv har en god hygiejne.

Matematik: Statistik, privatøkonomi, aktier og de gamle grækere og romere henvises der tit til for at forklare, hvor de forskellige begreber kommer fra

Hvad koster de forskellige ting? Stor livsoplysning inden for renter, afdrag og mange andre økonomiske begreber. Vi har i Danmark ikke råd til de store biler, da vi har store afgifter, fordi vi gerne vil bruge pengene til andre ting som f. eks bedre offentlige ydelser. Hvad er skat og, hvad bruges pengene til? Moms.

Folkelig oplysning:

I skolens hverdag vil den folkelige oplysning indgå på den måde, at eleverne i undervisningen, fritiden og øvrige personrelaterede situationer, får en forståelse og accept af de enkelte menneskers egenart og naturlige krav på respekt.

Køkkenet.

Vi arbejder meget med grøn skole. Heri ligger en meget høj grad af både folkelig- og livsoplysning. Når emner som udenlandsk mad og gammel dansk mad behandles er det kulturen eleverne beskæftiger sig med, hvilket jo i høj grad er folkelig oplysning.

Demokratisk dannelse:

Demokratisk dannelse i skolens hverdag/undervisning kommer til udtryk i de helt naturlige demokratiske kanaler, som eleverne er givet her på skolen.

Eleverne har via elevrådet mulighed for at øve indflydelse på skolens hverdag og struktur.

Eleverne vil gennem voksenkontakt, fællessamlinger og undervisning blive orienteret om aktuelle politiske emner, for derigennem at tilegne sig en grundlæggende og alsidig viden om politiske og demokratiske forhold. I undervisningen får eleven viden og forståelse for, at der naturligt er forskellige meninger og holdninger i det danske samfund og, at der ikke er en enkelt mening/holdning, som er den rigtige.

I køkkenet og værksteder arbejdes der oftest i mindre grupper, hvilket stiller store krav og giver store erfaringer for eleverne inden for demokratisk dannelse, da de ofte selv fordeler og styrer arbejdet.

Niveaudelingen og det at skolen tilstræber at optage elever fra alle samfundslag lærer eleverne, at vi alle er forskellige.

Vi behandler eleverne forskelligt. Det er positivt, at man behandler folk forskelligt, men der er krav om, at man alligevel står til ansvar for eget liv. Her henvises til vores værdigrundlag om både demokratisk dannelse og livsoplysning

Hestelinjen: De har ansvar i stalden. Det at lære at omgås levende væsner er livsoplysende. Man tager ansvar for det levende væsen. Ser andre værdier i livet ved at have med dyr at gøre. Hestens betydning i landbruget og i vores fortid. Udviklingen fra arbejdshest til hobbydyr.

Kontaktlærer: Meget demokratisk dannelse. Snakker sig frem til forskellige løsninger når opgaver skal klares = den demokratiske proces. Hvad bliver vi enige om her. Kontaktlæreren kan stoppe ideer og begrunde, hvorfor ideer ikke kan bruges, selvom flertallet synes det.

Konkrete eksempler på hovedsigtets krav angående frihed og folkestyre.

På KUSTOS Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskole forbereder vi eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene. Her er udvalgte eksempler på, hvordan det konkret udmønter sig i skolens undervisning og hverdagsliv.

Skolen er en kostskole, derfor er det ikke kun i undervisningen, men i alle aktiviteter og fritid, der er mulighed for at arbejde med frihed og folkestyre. Vi er en skole, der arbejder på at udvise omsorg for den enkelte elev og rummer elever fra alle befolkningslag og med forskellige evner, der skal være plads til alle. Vi vægter i høj grad, at der er plads til elevernes forskellighed, så eleverne bliver gode til at acceptere andre, som er forskellige fra dem selv, hvad enten de har en anden religion, politisk observans, race, handicap eller andet. Ligeledes arbejder vi i dagligdagen også med at vise, at det ikke er acceptabelt at diskriminere pga. køn. Da eleverne er på skolen i alle døgnets 24 timer, arbejder vi med elevernes omgangstone og sprogbrug, da vi gerne vil have, at eleverne bliver opmærksomme på, hvor vigtigt det er, at de taler ordentligt med hinanden og med personalet.

På skolen har vi også et velfungerende elevråd, hvor eleverne har medbestemmelse og lærer, hvilke demokratiske spilleregler der gælder og lærer om foreningskultur.

Eleverne deltager også i køkkenet, hvor de får indsigt i den danske bespisningskultur.

Vi ser på forskellighed og mangfoldighed som en styrke, der kan være med til at udvikle elevernes tolerance over for hinanden. Vi melder åbenlyst ud, at det godt kan være, at der er behov for at behandle elever forskelligt alt efter, hvilke forudsætninger den enkelte elev kommer med.

Skolen har en mobbepolitik og der bliver grebet ind, hvis der forekommer krænkelser af enkelte elever eller lærere.

I undervisningen gives eleverne medbestemmelse i indhold og form og gennem klassediskussioner osv. får eleverne mulighed for at danne deres egne meninger og holdninger og give udtryk for dem. Specielt i fag som samfundsfag, dansk og historie arbejdes der konkret med emner som grundlæggende friheds- og menneskerettigheder og folkestyrets principper og værdier. I dansk og sprogfag får eleverne kendskab til andre kulturer og måder at leve på.

Undervisningsområder for lærerne på KUSTOS Rideakademi Vilhelmsborg Fri Fagskole.

Navn	Undervisningsområde
Line Sørensen	Matematik, Stald og hestet teori
Pia Feldstedt	Engelsk, projektundervisning
Maria Eggertsen	Dansk, Tysk, Vejleder og prøveansvarlig.
Ole Sørensen	Håndværk og værksted.
Stine Cassøe Jakobsen	Krop, sundhed og mentaltræning
Toni Hessner	Forstander, Nattevagt, Fællessamlinger, Stald og hestet teori.
Johnny Hansen	Eksamineret berider – spring undervisning og rideteori
Mette Svare Ehlers	Eksamineret berider – dressur undervisning og rideteori
Line Kræmer Munch	Skolesekretær og underviser i Stald og hestet teori.
Maria Kristine Albrektsen	Køkkenleder
Birgitte Hessner	Rengøring/skole alf